از متروی تهران تا خیابانی در ونیز!

چطور بچه‌های «خورشید» جایزه «مارچلو ماسترویانی» ونیز را دریافت کردند

محمدناصر حق‌خواه
Mn.haghkhah@shahraranews.ir

در هفته گذشته، یکی از تهیه کنندگان باسابقه سینما مصاحبه‌ای انجام داد که زیاد در موج خبرهای فرهنگی دیده نشد. حرف اصلی او این بود که بسیاری از جشنواره‌هایی که کارگردانان و بازیگران ایرانی در آن موفق شده‌اند و این سال‌ها خبر جایزه گرفتنشان را می‌شنویم و به اعتبار این جوایز در داخل کشور اعتبار کسب می‌کنند، جشنواره‌های بسیار بی‌اهمیتی هستند. جشنواره‌هایی که در دنیا روی آن حساب نمی‌شود و خیلی از سینماگران جهانی نامشان را نمی‌دانند. جدا از درست و غلط بودن اصل این حرف، یک نکته مهم و غیر قابل چشم‌پوشی در این مصاحبه، اهمیت و اعتبار مراسم و جشنواره‌های نامدار و کسب موفقیت در آن است، مراسمی مثل اسکار و گلدن گلوب و جشنواره‌هایی مثل کن، برلین و ونیز. جشنواره فیلم ونیز، این روزها با حضور فیلم «خورشید» ساخته مجید مجیدی با حواشی و اتفاقات خوبش در فضای مجازی خبرساز شده است.

پیش از این سینماگران ایرانی تاکنون با ۹۹ عنوان فیلم در ۳۳ دوره از ۷۵ دوره جشنواره فیلم ونیز حضور داشته‌اند که ۷۴ فیلم محصول سینمای ایران و ۲۵ فیلم محصول دیگر کشورها بوده است. از ۷۴ فیلم محصول ایران، ۶۶ فیلم از محصولات رسمی و دارای مجوز بوده و تنها ۸ فیلم بدون مجوز به جشنواره ونیز راه پیدا کرده‌اند. تا کنون نیز فیلم «باد ما را خواهد برد» ساخته کیارستمی توانسته است جایزه بزرگ هیات داوران و فیلم «دایره» ساخته جعفر پناهی توانسته است جایزه شیر طلایی جشنواره ونیز را برای ایران به دست آورند.

«طلوع خورشید»

مجید مجیدی کارگردان مؤثر و مهمی در سینمای ایران است. کسی که علاوه بر توانایی‌های فنی کارگردانی، هم در جشنواره‌های داخلی و بین مسئولان فرهنگی و سینمایی ایران آدم پرنفوذ و مهمی است و هم چندین بار در جشنواره‌های خارجی با فیلم‌های مختلفش حضور داشته و آدم سرشناسی بین سینماگران خارجی است. مجیدی اولین کارگردان ایرانی است که با فیلم «بچه‌های آسمان» نامش در بین ۵نامزد نهایی دریافت عنوان بهترین فیلم خارجی‌زبان اسکار قرار گرفت و در بین کارگردانان ایرانی با کسب ۴سیمرغ، موفق‌ترین فیلم‌ساز از این لحاظ محسوب می‌شود. فیلم خورشید اما پس از دوره‌ای درسکوت‌بودن و کم‌فروغ‌بودن مجیدمجیدی، بازگشت قوی او به سینمای ایران و البته تجدید موفقیت‌های خارجی او محسوب می‌شود. خورشید در جشنواره فیلم فجر برنده سیمرغ بهترین فیلم و بهترین فیلم‌نامه شد. پذیرفته‌شدن خورشید در جشنواره ونیز هم پس از حدود یک دهه غیبت ایران در این جشنواره خبر مهمی بود که دوباره پس از چند ماه از جشنواره فجر، نام این فیلم را سر زبان‌ها انداخت. نگاه اجتماعی با محوریت کودکان که دغدغه مجیدی در خیلی از فیلم‌های او بوده است، در خورشید هم نقش اصلی را ایفا می‌کند. این بار مجیدی سراغ کودکان کار رفته و همراه با نیما جاویدی فیلم‌نامه‌ای را با یک خط ساده، اما پرداخت عمیق نوشته است، نوجوانی به‌نام علی که از طرف یک مرد به‌دنبال یک زیرشلواری می‌رود. اما اهمیت فیلم بیشتر از طرح قصه و کارگردانی مجیدی و بازی بازیگران مهمی مثل علی‌نصیریان و جواد عزتی و طناز طباطبایی، در حضور نوجوانانی است که واقعا کودک کار بودند و در این فیلم درخشیدند، درخششی که شروع حواشی و البته افتخارآفرینی‌های فیلم در فضای مجازی است.

مجیدی چند روز پیش هم در نشست خبری فیلمش در جشنواره صحبت‌هایی داشت که انعکاس خوبی در فضای مجازی و رسانه‌های داخلی و خارجی ایجاد کرد: «اکنون ۴۰ سال است که تحت تحریم‌های آمریکا هستیم و در شرایط کرونایی که یک درد مشترک جهانی است، عدم ورود دارو به ایران باعث ایجاد مشکلات بسیاری شده است.»

روح!... و شمیلا

روح!... زمانی و شمیلا شهمیرزاد که جزو بازیگران اصلی فیلم بودند، قرار بود همراه سایر عوامل فیلم به ونیز بروند، اما در آخرین لحظات معلوم شد که تست کرونای روح!... زمانی مثبت است و تنها او نمی‌تواند به جشنواره برود. زمانی اما در واکنشی جالب و از سر اعتمادبه‌نفس بالا گفت که «اگر ونیز نشد، به اسکار می‌روم!» این اعتمادبه‌نفس که به‌سبب بازی و استعداد خوب روح!... و شمیلا به وجود آمد، در فرش قرمز و حضور الهام‌بخش شمیلا شهمیرزاد هم دیده شد.

شمیلا همراه با مجیدی برای دریافت جایزه روی سن رفتند و وقتی شمیلا پشت تریبون قرار گرفت، گفت: «من و امثال روح‌الله همه کودکیمان را در خیابان دست‌فروشی کردیم. من تا همین یک سال پیش دست‌فروشی می‌کردم. از آقای مجیدی و سینما ممنونم که رویاهای ما را به ما برگرداندند.»

۲کودک کار دهه هشتادی که تا چند ماه پیش از اینکه دوربین‌های مهم‌ترین عکاسان سینمایی روی آنان زوم شود و قلم بهترین منتقدان برای آنان بچرخد، در خیابان‌ها دست‌فروشی می‌کردند یا مشغول کارهای سختی بودند که خارج از توان و خلاف حقوق کودکان است. اما اهمیت حضور این کودکان فقط در این جملات شاعرانه و قیاس‌های گذشته و حال آنان نبود. روح!... گامی بلندتر از این‌ها هم برداشت و نشان داد که آرزویش برای حضور در اسکار، فقط آرزویی کودکانه نبوده است.

مارچلو و فانوس جادویی

شاید اگر چند ماه پیش به ما می‌گفتند که روزی در یک جمله نام روح!... زمانی و مارچلو ماسترویانی را خواهید نوشت یا خواهید خواند، با لبخندی از ماجرا می‌گذشتیم، اما خبر خوب و عجیب این روزها این است که زمانی جایزه ماسترویانی را که هر سال به یک استعداد تازه و بازیگر نوظهور در عرصه سینما داده می‌شود، برده است! او در پیامی ویدئویی که برای جشنواره فرستاده بود، گفت: «من از دل بچه‌های کار بیرون آمدم و امیدوارم روزی در هیچ‌جای جهان هیچ کودک کاری وجود نداشته باشد.» جملاتی درخشان که علاوه بر نام او، نام ایران را در این روزهای سخت دوباره در بین توئیت‌های خبرنگاران خارجی و پست‌های اینستاگرامی صفحه‌های خارجی به نقل اصلی تبدیل کرده است. البته جایزه روح!... یگانه موفقیت فیلم مجیدی نبوده است و خورشید در بخش جانبی جشنواره فیلم ونیز، جایزه فانوس جادو را هم برده است.

Tweets

محمد مالی | فعال توئیتری

در مشهد و حرم امام‌رضا(ع) برف می‌بارید. آهسته رسیدم پای یکی از خودروهای برقی زائربر! راننده صورتی پیچانده در شالی سفید داشت و به پیرزن‌ها برای سوارشدن کمک می‌کرد. نشستم کنارش، می‌گریست و رو به آقا می‌خواند: ای حرمت ملجأ درماندگان. درحال پیاده‌شدن رویش را بوسیدم، شالش افتاد، فرهاد قائمیان بود.

سامان امانی | فعال توئیتری

اگر پایین عکس را کراپ کنی، می‌شود شبیه میلیون‌ها عکسی که تا حالا از تاج محل ثبت شده است، باشکوه، زیبا و آرامش‌بخش. اما جیکوب ریگلین در این عکس به عمد بیغوله‌های اطراف تاج محل را کراپ نکرده است. او به ما و میلیاردها آدمی که هرگز پایشان به تاج‌محل نخواهد رسید، این فرصت را داده است تا بفهمیم تاج‌محل فقط این عکس‌های خوشگلی که تا حالا دیده‌ایم، نیست.

مصطفی فقیهی | روزنامه‌نگار

@faghihimostafa1

می‌دانید زمانی که #آیت‌الله_صانعی #مجتهد بود و هزاران شاگرد داشت، پدر مریضش را بر کول خود می‌گذاشت و در کوچه‌پس‌کوچه‌های قم قدم می‌زد، او را حرم می‌برد، دکتر می‌بردو... و در این میان واکنش مردم و طلابی دیدنی بود که او را می‌شناختند و از رفتار مردانه‌اش حیرت می‌کردند.

مجید دلجو | روزنامه‌نگار

@majiddeljou

چه مرد نازنینی است این آقای دعایی مؤسسه اطلاعات، صبح یک‌بار با دفتر تماس گرفتم، شماره گرفتند که هر وقت حاج آقا آمد تماس می‌گیرند. عصر شخصا تماس گرفت و عذرخواهی کرد که در دفتر نبود. کدام مسئولی این روحیه را دارد؟

پ.ن: ایشان من را نمی‌شناسند و از قبل برخوردی با ایشان نداشته‌ام.

بهمن بابازاده | خبرنگار

@bahman_babazadeh

۲#خواننده پاپ قصد #مهاجرت دائم از ایران دارند. ۲چهره خیلی مهم. جریانی پیگیر از خارج کشور با پیشنهادهایی وسوسه کننده (که البته مشخصا در پی اهداف غیرهنری و سیاسی خود هستند)، مذاکرات را شروع کردند و کپی پاسپورت‌ها هم فرستاده و کلاس زبان‌ها هم شروع شده است. ۲۳شهریور۹۹

حاشیه‌نگاری

«لحظه‌رفتن» روزبه‌وبهروز

به بهانه انتشار آهنگ جدید روزبه نعمت‌اللهی همراه با برادرش

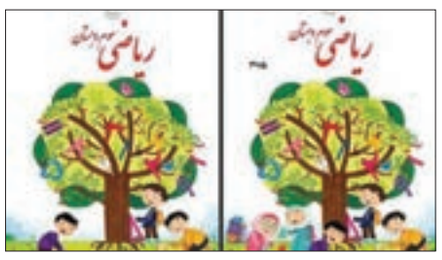
محبوبه عظیم زاده
m.azimzadeh@shahraranews.ir

پیش از این هم عاشقانه خوانده است. عاشقانه‌هایی که با رفتن گره خورده است. مثل همان‌جا که می‌گوید: «لعنت به هر چی رفتنه، این بغض سنگین با منه، سنگین‌تر از خواب زمستون...» او حالا بعد از مدت‌ها دوباره از «رفتن» می‌خواند و اینکه: «سخته برام لحظه رفتن»، این‌مرتبه البته همراه با برادرش، بهروز نعمت‌اللهی. همین چند وقت پیش بود که در صفحه اینستاگرامش از انتشار قطعه «لحظه رفتن» خبر داد، قسمتی از آن را با مخاطبانش به اشتراک گذاشت و در کپشن آن هم نوشت: «این روز رفتن بخشی از زندگیمون شده، یا ترکمون می‌کنن یا به ناچار ترک می‌کنیم.» شاید خیلی‌ها او و صدایش را با آهنگ ملی و میهنی «ایران خاک دلیران، ایران کنام شیران» به‌یاد بیاورند که بیشتر اوقات بعد از کسب پیروزی‌های ورزشی از تلویزیون پخش می‌شد و عده‌ای دیگر هم شاید او را با عاشقانه معروف دیگرش بشناسند، همان‌جا که می‌خواند: «نفس کشیدن سخته، تو رو ندیدن سخته.» آهنگی که وقتی در فیلم «سعادت‌آباد» مازیار میری، مهناز افشار و لیلا حاتمی در یکی از صحنه‌های آن زمزمه کردند، خیلی‌ها با آن هم‌خوانی کردند و زدند زیر آواز. «لحظه رفتن» اولین اثر مشترک او با برادرش است. آهنگی که ملودی آن را هم برادرش ساخته و ترانه‌سرای آن حسین غیاثی است. بهروز البته پیش از این هم سابقه خواندن دارد. او مدت‌ها پیش قطعه «یک شهر سکوت» را خواند، اما قطعه‌ای نبود که مشابه برخی کارهای برادرش سر زبان‌ها بیفتد و بشود زمزمه خیلی‌ها. اتفاقی که شاید این‌بار و در همکاری مشترکی که با روزبه دارد، بتواند برای او رخ بدهد. روزبه نعمت‌اللهی تا حالا ۴آلبوم منتشر کرده است. اولین کار او حدود ۲۰سال پیش منتشر شد با نام «سرزمین مادری» و بعد از آن در فاصله‌های زمانی ۷سال، یک سال و ۴سال، ۳آلبوم دیگر با نام‌های «هفته‌های‌عاشقی»، «عمو زنجیرباف» و «داروگ» منتشر کرد و در این میان، داروگ که در ابتدا قرار بود با نام «رؤیای روزهای بارانی» منتشر شود، با حاشیه‌هایی همراه شد. مهناز افشار که سابق بر این به‌عنوان تهیه‌کننده کارهای نعمت‌اللهی با او همکاری می‌کرد، در آلبوم داروگ علاوه بر تهیه‌کنندگی، به‌عنوان هم‌خوان و دکلمه‌کننده با او همراه شد. این اتفاق به‌قدری سروصدا کرد که در همان زمان خیلی از خبرگزاری‌ها تیترهایی با مضمون ورود مهناز افشار به عرصه خوانندگی را کار کردند و از این گفتند که یک بازیگر دیگر هم به‌دنیای موسیقی پا گذاشته است. این آلبوم به‌همین دلیل نتوانست مجوز وزارت ارشاد را بگیرد و بعد از حذف صدای افشار بود که توانست اجازه انتشار بگیرد. ۲سال بعد از انتشار این آلبوم، یعنی در سال ۹۴، او که بارها و بارها خاک دلیرانش از قاب تلویزیون پخش شده بود، ممنوع‌التصویر شد. اتفاقی که قرار بود در برنامه‌ای اجرا داشته باشد و محقق نشد، و بعد حرف آن به گوش همه رسید. او خودش دراین‌باره گفت: «قرار بود به برنامه «جشن رمضان» بروم که در دقیقه ۹۰ به‌وسیله تهیه‌کننده این برنامه متوجه شدم در صداوسیما ممنوع‌الفعالیت شده‌ام. البته به ایشان هم دلیل این ماجرا را توضیح نداده بودند.» ماجرای ممنوع‌التصویری او البته بعد از حاشیه‌هایی که ایجاد کرد و برخی می‌گفتند به‌علت تشابه اسمی بوده است، از سوی دفتر نظارت و ارزیابی موسیقی و مدیریت حراست سیما تکذیب شد. نعمت‌اللهی معمولا جزو خواننده‌های بی‌حاشیه‌ای است که اصل و فرع کارش را بر مبنای همان خواندن و خوانندگی پیش می‌برد. با این حال، او در سال ۹۴ به‌عنوان داور بخش خوانندگی مسابقه استعدادیابی انتخاب شد و در کنار چهره‌های دیگری مثل کمال تبریزی، حسام‌الدین سراج، مزدک میرزایی و رضا رشیدپور به داوری پرداخت. او بیست‌وچهارم اسفند۹۸ که ویروس کرونا تازه جولان خودش را شروع کرده بود، با هدف کمک به ریشه‌کن کردن زنجیره انتقال این ویروس، کنسرتی را بدون حضور تماشاگر در برج میلاد برگزار کرد.

پاسخ خوب به یک اعتراض خوب!

دختران سال آینده به کتاب ریاضی برمی‌گردند

زهرا اسکندریان
z.eskandarian@shahraranews.ir

جنجال کتاب ریاضی حالا به قسمت‌های خوبی رسیده است. جایی که اعتراضی شد، شنیده شد، عذرخواهی شد و به اصلاح عمل رسید. حالا هنوز یک هفته نشده است که عذرخواهی وزیر آموزش‌وپرورش دوباره تکرار شد: «در حذف تصویر دختران از کتاب سوم ابتدایی بی‌سلیقگی شده است، بنابراین عذرخواهی می‌کنیم.» و بعد هم رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی دستور اصلاح طرح جلد کتاب را برای سال آینده داد: «اصل کار را نمی‌پسندیم و از اینکه این کار باعث تأثر بخشی از جامعه ما شده است، متأثرم و امیدوارم با اصلاح این تصویر در سال آینده، از شرمندگی این قشر عزیز بیرون بیاییم». این در حالی است که پیش از این سازمان پژوهشی و برنامه‌ریزی آموزشی در توجیه حذف عکس دختران از روی جلد کتاب در بیانیه‌ای اعلام کرده بود: «تصویر شلوغ بود و پیشنهاد شده است که خلوت‌تر شود». اما دیروز حسن ملکی، رئیس سازمان، گفته است: «درمجموع نه موضع فکری ما این‌گونه است و نه آن را تأیید می‌کنیم».

آخر هفته گذشته بود که حذف تصویر کارتونی دختران از روی جلد کتاب ریاضی سوم ابتدایی جنجال زیادی در فضای مجازی ایجاد کرد و همین موضوع هم باعث شد سیل انتقادها به‌سوی آموزش‌وپرورش روانه شود. منتقدان تغییر عکس جلد را رویکردی برای کم رنگ شدن حضور دختران در سیستم آموزش‌وپرورش می‌دانستند. از سویی دیگر برخی کاربران فضای مجازی با نشان‌دادن باقی جلدهای کتاب‌ها که فقط تصاویر دختران را شامل می‌شد، رویکرد آموزش‌وپرورش را در تولید محتوا غیرکارشناسی تلقی کردند. این جریان تا جایی پیش رفت که مسئله حذف محتوایی داخل کتاب‌ها در سال‌های گذشته هم یادآوری شد و حتی در بخش‌هایی دیگر کار به‌جایی رسید که درباره موضوع «دخترا ریاضی‌شون ضعیفه!» در فضای مجازی هم بحث شد.

پیامک اشتباهی

سرنوشت پیامک‌های اشتباه کشف حجاب چه می‌شود؟

حالا دوباره موضوع ارسال اشتباه پیامک کشف حجاب برای شهروندان داغ شده و تصاویری از آن که برای آقایان فرستاده شده است، دست‌به‌دست می‌چرخد: «آقا من نمی‌دانستم عمامه از سر برداشتن هم کشف حجاب حساب می‌شه. بگذریم از اینکه خدا می‌دونه من خیابان اندرزگو هم نبودم! آخه چرا؟» این را مرتضی روحانی، یکی از کاربران توئیتر، که اتفاقا روحانی هم هست نوشته، با پیوست عکسی از پیامکی که برای او فرستاده شده و در این پیامک، مهلت مقرر برای رسیدگی به جرم کشف حجاب داده شده است. اما این فقط یک نمونه نیست. امیدنعمتی، خواننده گروه پالت، هم در استوری خود پیامک مشابهی را به اشتراک گذاشته و نوشته است: «آدم توی قرنطینه توی خونه هم نشسته باشه باز یه داستانی باید درست بشه. الان باید توی این کرونا و وضعیت، مردم رو الکی بکشونین کلانتری؟» این در حالی‌است که در هفته‌های گذشته کاربران دیگری هم موضوعات مشابهی را با همین محتوا به اشتراک می‌گذاشتند و حتی تصاویری از مراجعه رانندگان مرد برای رسیدگی به پرونده کشف حجاب خود منتشر می‌شد، تصاویری که صف‌های طولانی از مردان را نشان می‌داد. حتی وحید رجبلو، کارآفرینی که معلول نیز هست از این دست پیامک ها دریافت کرده بود و آن را در توئیتر به اشتراک گذاشت. پیش از این فرمانده پلیس تهران هم ارسال پیامک‌ها را تأیید کرده و گفته بود: «این پیامک‌ها جدا از اینکه اقدام به کشف حجاب از سوی چه کسی در خودرو انجام شده باشد، برای مالک خودرو فرستاده شده و ممکن است کسانی که کشف حجاب کرده‌اند، مسافر باشند، اما پلیس امنیت اخلاقی در این زمینه راننده خودرو را می‌شناسد.» آن‌گونه که سردار رحیمی خبر داده است، آن‌ها که پیامک دریافت کرده‌اند، پس از مراجعه به پلیس امنیت با اخذ یک تعهد کتبی مرخص می‌شوند. در پیامکی که به مالکان خودروها فرستاده شده، پلیس امنیت اخلاقی ناجا تأکید کرده است که مالکان خودروها «برای جلوگیری از تکرار جرم کشف حجاب» تذکر می‌گیرند. در این پیامک‌ها از مالکان خودروها خواسته شده است در ۷۲ساعت برای رسیدگی به پلیس امنیت اخلاقی محل سکونت خود مراجعه کنند. سال گذشته هم ماجرای ارسال پیامک‌های اشتباهی مورد توجه کاربران فضای مجازی قرار گرفت و اسماعیلی، سخن‌گوی قوه‌قضائیه، نیز شهریورماه همان سال به ایرنا گفت: «ممکن است در جایی اشتباه شود و آن‌ها نیز باید بپذیرند. ممکن است پیامک اشتباه داده باشند و باید به مخاطبی که مشمول این پیام نیست و چه‌بسا در این قصه اشتباهی رخ داده باشد، اعلام کنند. قطعا به آن‌ها نیز گفته شده است که اشتباه خود را بپذیرند.»